

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av Jensen Education School
AB:s arbete för att skapa förutsättningar i förskolan
för barns språkutveckling i svenska**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Jensen Education School AB. Syftet är att granska kvaliteten i huvudmannens arbete med att ge förskolor förutsättningar att arbeta med och stimulera barns språkutveckling i svenska. Granskningen är särskilt inriktad på huvudmannens arbete gentemot förskolor där annat språk än svenska dominerar. Hos Jensen Education School AB ingår två förskolor i granskningen.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bil. 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Jensen Education School AB i följande utsträckning:

Huvudmannens arbete med att skapa förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska

Huvudmannen skapar i hög utsträckning förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska

Huvudmannen arbetar i hög utsträckning med att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Huvudmannens arbete med att skapa förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska

Inom detta område granskas huvudmannens systematiska kvalitetsarbete avseende språkutvecklande arbete i förskola. Området omfattar också hur huvudmannen stöttar rektorn i hur det språkutvecklande arbetet organiseras och genomförs i verksamheten samt vilket avtryck det får i verksamheten.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen skapar i hög utsträckning förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med förskolepersonal, rektorer och representanter för huvudman samt inkommen dokumentation.

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Huvudmannen genomför egna kartläggningar och skapar goda förutsättningar för rektor och förskolepersonal att kartlägga relevant information kring det språkutvecklande arbetet. Huvudmannen har en tydlig struktur för det systematiska kvalitetsarbetet på såväl enhets- som huvudmannanivå. Inom ramen för denna struktur följs det språkutvecklande arbetet upp med hjälp av ett kvalitetsuppföljningsverktyg som huvudmannen tagit fram. Verktöget innebär bland annat att förskollärarna gör nivåbedömningar av ett antal undervisningsmål inom områdena läsa, skriva och tala vid flera tillfällen per läsår, i syfte att utveckla undervisningen. Statistik över resultaten sammanställs av huvudmannens kvalitetsstab som följer utvecklingen över tid och gör jämförelser mellan olika delar av organisationen. Huvudmannens representanter för även en dialog med rektorer och förskolornas kvalitetsansvariga förskollärare om resultaten. Därtill lämnar rektorerna rapporter till huvudmannen utifrån enheternas månadsanalyser, där språk är ett område som följs särskilt. Huvudmannen följer också upp andra uppgifter som kan ha betydelse för det språkutvecklande arbetet, såsom personaltäthet, personalens utbildning och behörighet samt barnens och personalens modersmål.

Utifrån kartläggning och analys identifierar huvudmannen eventuella utvecklingsbehov och sätter övergripande mål för arbetet, medan mer konkreta mål för det språkutvecklande arbetet tas fram på verksamhetsnivå av rektorerna. Huvudmannen har fokus på språk i sitt uppföljnings- och analysarbete och har under flera år också arbetat med insatser på området. Insatserna har bland annat omfattat kompetensutveckling kring arbete med medveten högläsning, nätverksträffar för förskollärare och erfarenhetsutbyte mellan förskolor. Utifrån sin uppföljning och analys har huvudmannen också bedrivit ett utvecklingsarbete kring undervisningens struktur på en av de i granskningen aktuella förskoleenheterna. Huvudmannens övergripande mål för utvecklingsarbetet i organisationen är att undervisningen ska hålla en sådan nivå att barnen får möjlighet att komma så långt som möjligt och vara väl förberedda inför övergången till skolan. I nuläget finns däremot inga specifika mål för arbetet med språkutveckling på huvudmannanivå. Sådana mål beslutas istället lokalt och anges i förskolornas arbetsplaner, utifrån identifierade behov och i dialog mellan rektorn och huvudmannen. Båda de aktuella förskoleenheterna har identifierat språk som ett område där de redan är starka men där de behöver fortsätta upprätthålla ett gott arbete, varför de formulerat konkreta mål och aktiviteter inom området.

Huvudmannen följer löpande upp och dokumenterar utvecklingsarbetet kring språk samt använder uppföljningarna för att utveckla förskoleverksamhetens arbetssätt. Förskolornas lokala mål vad gäller språk följs upp genom etablerade rutiner och strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet. På förskolenivå innebär det bland annat att arbetet mot målen följs upp i det pedagogiska rådet varannan vecka, i förskolornas månadsanalyser samt i en årsanalys. Vid behov sker justeringar exempelvis vad gäller barngruppernas sammansättning, de verktyg som används i undervisningen eller i form av kompetensutvecklingsinsatser för personalen. Huvudmannen följer i sin tur upp enheternas arbete mot målen genom bland annat årsanalyserna, förskolornas verksamhetsplaner samt de resultat som tas fram genom kvalitetsuppföljningsverktyget. Kvalitetsstaben återkopplar kvalitetsuppföljningen två gånger per läsår till förskolornas rektorer och kvalitetsansvariga förskollärare, då de har då en dialog om hur arbetet går och vilka utmaningar som finns. Genom de olika delarna i det systematiska kvalitetsarbetet följer huvudmannen även indirekt upp användningen av de olika stödmaterial som tillhandahålls, såsom huvudmannens språkpolicy och kvalitetsuppföljningsverktyget.

Huvudmannens stöd till rektorn

Huvudmannen stöttar rektorerna i hur det språkutvecklande arbetet ska organiseras och genomföras i verksamheten. Huvudmannen har bland annat skapat förutsättningar för rektorerna att få stöd i arbetet med

språkutveckling genom regelbundna möten tillsammans med skolchef i rektorsgruppen. Denna grupp är ett forum för huvudmannens styrning och ledning av förskolorna, där bland annat kvalitetsarbetet diskuteras. Vidare styr huvudmannen resurser för att gynna arbetet med språkutveckling i svenska. Resurser fördelas exempelvis genom språkstödande insatser och kompetensutveckling. Centralt finns även en specialpedagog som kan stötta de enskilda förskolorna vid behov. Härtill har huvudmannen formulerat en språkpolicy som bland annat tydliggör mål för det språkutvecklande arbetet och konkreta arbetssätt inom områdena *Språk i vardagen*, *Högläsning och berättande* samt *Lek och lärmiljö*. Huvudmannen har också tagit fram det kvalitetsuppföljningsverktyg som förskollärarna använder för att kartlägga och bedöma undervisningen vad gäller att läsa, skriva och tala.

Vidare stöttar huvudmannen rektorerna med hur läroplanen ska omsättas när gäller språkutveckling i en flerspråkig miljö och balansen mellan att arbeta med svenska respektive modersmål. Huvudmannen tillhandahåller en mall för modersmåls- och minoritetsspråksplan som upprättas på varje förskola utifrån kartläggning av vilka modersmål som finns bland barn och pedagoger. Planen innehåller vägledning för hur pedagogerna ska arbeta med inskolningen, vilken utrustning som ska finnas på förskolan och vad som förväntas av pedagogerna när det gäller undervisning i en flerspråkig barngrupp. Planen innehåller också stöd kring val av lärverktyg och tips på appar och andra resurser i arbetet. Därtill innehåller den ovannämnda språkpolycyn flera principer för arbetet med flerspråkighet och modersmål. Huvudmannen tillhandahåller också digitala verktyg för bildstöd och högläsning på olika språk. Generellt förmedlar huvudmannen att svenska är det språk som ska talas av förskolepersonalen i arbetet, samtidigt som vårdnadshavarna uppmuntras att använda modersmålet hemma.

Avtryck i förskoleverksamheten

Huvudmannens stöd till förskolan får reella avtryck i det språkutvecklande arbetet i svenska i verksamheten. Av intervjuer med förskollärare och rektorer framgår att huvudmannens fokus på språk leder till ett aktivt arbete med barnens språkutveckling. En viktig del i arbetet är exempelvis den dagliga högläsning som huvudmannen infört och som personalen arbetar med på olika sätt utifrån barnens ålder och enheternas interna organisation. Pedagogerna arbetar också medvetet med språk i vardagliga situationer, genom att sätta ord på det som sker och det barnen arbetar med. Vidare använder personalen bildstöd, tecken som alternativ och kompletterande kommunikation (TAKK) och de digitala verktyg som huvudmannen tillhandahåller för att underlätta arbetet i de flerspråkiga miljöerna. Personalen tar också hjälp av vårdnadshavare med vissa ord och uttal så att de exempelvis kan sjunga sånger eller räkna på barnens

modersmål. Härtill använder förskollärarna de stödmaterial som huvudmannen tillhandahåller, såsom kvalitetsuppföljningsverktyget och modersmålsplanen, för att planera, utvärdera och utveckla undervisningen. Huvudmannens representanter beskriver också att arbetssätten har blivit mer konsekventa över tid och att det skett en förändring i hur personalen talar om undervisningen och arbetar språkutvecklande med barnen. Även lärmiljöerna har förändrats så att det nu finns mer material som uppmuntrar till berättande och läsning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska

Inom detta område granskas huvudmannens samarbete med rektorn i arbetet både med kompetensförsörjning och med kompetensutveckling. Området omfattar kompetens såväl gällande svenska som språkutvecklande arbetssätt samt förutsättningar för att genomföra och befästa erbjuden kompetensutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen arbetar i hög utsträckning med att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med förskolepersonal, rektorer och representanter för huvudman samt inkommen dokumentation.

Huvudmannens arbete med kompetensförsörjning

Huvudmannen arbetar nära rektorerna i frågor som rör kompetensförsörjning och de har en gemensam bild av behov och förutsättningar. Inför varje läsår går huvudmannen tillsammans med rektorerna igenom organisationen och kommande bemanningsbehov. Huvudmannen har också en löpande dialog med rektorerna om bemanning och rekryteringsbehov under läsåret. Samsyn finns kring rekryteringsbehoven. För att underlätta rekrytering av behörig personal har huvudmannen tillsett att förskollärare har gott om planeringstid och tid för pedagogiskt utvecklingsarbete, liksom extra lediga dagar och betalda arbetskläder. Under vissa perioder har personal i huvudmannens vikariepool även erbjudits betald restid vid arbete på de aktuella förskolorna, utifrån enheternas geografiska läge.

Beakta att personalen har tillräckliga kunskaper i svenska vid rekrytering

Huvudmannen ser till att det i rekryteringen särskilt beaktas att personalen har tillräckliga kunskaper i svenska för att stimulera barns språkutveckling, även om huvudmannen inte gör någon regelmässig uppföljning av nyanställdas kunskaper i svenska språket. Huvudmannen har tydliga rutiner vid rekrytering av såväl förskollärare som barnskötare vilka inbegriper en bedömning av den sökandes kunskaper i svenska språket. Barnskötare genomför ett urvalstest som bland annat prövar den sökandes läs- och skrivförmåga i svenska innan denne går vidare i rekryteringsprocessen. Även sökande till förskollärartjänster genomför ett skriftligt case i samband med rekryteringen. Härutöver genomförs två intervjuer med varje sökande där förmågan att kommunicera muntligt bedöms. De krav som ställs i rekryteringen innebär att det inte varit aktuellt för huvudmannen att följa upp kunskaper i svenska efter nyanställning, men om språkliga svårigheter skulle bli synliga sker uppföljning med den enskilda medarbetaren som också kan få stöttning av den mentor som alla nyanställda tilldelas. Arbetslagen sätts också samman så att medarbetare kan komplettera varandra språkligt.

Huvudmannens arbete med kompetensutveckling

Huvudmannen kartlägger regelbundet, genom rektorerna, personalens kompetensutvecklingsbehov gällande språkutvecklande arbetssätt och svenska språket. Rektorerna kartlägger löpande kompetensutvecklingsbehov genom dialoger i olika forum, exempelvis i respektive förskolas pedagogiska råd, vid månadsmöten, i mål- och resultatsamtal och i individuella samtal med personalen. De behov som identifieras förs vidare till huvudmannen genom diskussioner i rektorsgruppen. Huvudmannen får också information om kompetensutvecklingsbehov genom rektorernas månadsrapporter och årsanalyser. Om flera rektorer identifierar samma behov kan huvudmannen organisera en gemensam insats på området. Exempelvis har utbildning i TAKK och bildstöd anordnats i samband med huvudmannens så kallade förskollärardagar för samtliga förskolor. Lokalt har rektorerna också identifierat kompetensutvecklingsbehov som lett till arbete med utvalda moduler i Läslyftet, liksom till kompetensutvecklingsinsatser kring TAKK, bildstöd och en metod för språkljudsträning. När det gäller personalens kunskaper i svenska språket förväntas rektorerna ha kännedom genom sitt dagliga arbete. Varken huvudmannen eller rektorerna gör någon systematisk kartläggning av kunskaperna och ser inte heller behov av det i nuläget. En av rektorerna har exempelvis själv rekryterat sin nuvarande personal och huvudmannen har varit tydlig med vikten av att beakta kunskaper i svenska vid rekryteringen. Vid något tidigare tillfälle har det

förekommit att en enskild medarbetare haft utmaningar med svenska språket, vilket hanterades genom att medarbetaren fick ett anpassat schema för att kunna fullfölja SFI-utbildning.

Huvudmannen skapar goda förutsättningar så att förskolepersonal får möjligheter att delta i kompetenshöjande insatser gällande språkutvecklande arbetssätt. Huvudmannen avsätter återkommande tid för kompetensutveckling för personalen. Bland annat anordnas en uppstartsvecka i augusti då personalen inte har ansvar för barngrupp utan kan ägna sig åt bland annat kompetensutveckling. Därutöver finns fyra heldagar per läsår då verksamheterna stänger för kompetensutveckling, och huvudmannens förskollärardagar med föreläsningar och inspirationsinslag genomförs en gång per termin. Lokalt organiserar rektorerna schemaläggningen så att personal kan delta i planerad kompetensutveckling, exempelvis genom att kollegor eller vikarier täcker upp för den som är på utbildning. Förskolornas så kallade pedagogiska råd kan också förlägga mötestiden samtidigt för att möjliggöra gemensamma föreläsningar.

Kompetensutvecklingen utgår från identifierade behov och mål och huvudmannen följer också upp effekten av insatserna. De flesta kompetensutvecklingsinsatser anordnas lokalt utifrån behov som respektive rektor identifierat. Även de gemensamma inslag som arrangeras av huvudmannen, exempelvis vid förskollärardagar, baseras på behov som framkommit i dialog med rektorer och personal eller genom kvalitetsstabens uppföljningar. Genomförda kompetensutvecklingsinsatser utvärderas och deltagarnas upplevelser av insatserna följs upp. Effekterna av lokala kompetensutvecklingsinsatser följs upp av respektive rektor i vecko-, månads- och årsanalyser. Huvudmannen tar indirekt del av utfallet genom bland annat månatliga rapporter, kvalitetsredovisningen och samtal i rektorsgruppen. Huvudmannen konstaterar dock att det inte går att direkt koppla förändringar i undervisningen till en enskild utbildningsinsats. Mer generella effekter av kompetensutvecklingen ses däremot över längre tid genom kvalitetsuppföljningsverktyget och andra underlag, såsom enkäter till vårdnadshavare.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Anna Johansson

Föredragande
Signerat av: Anna Johansson

I handläggningen av ärendet har även Ola Cederblad deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Språklagen (2009:600)

Språket i förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet är svenska (10 §). Häre ingår såväl kommunala huvudmän som enskilda huvudmän som bedriver förskola.

Skollagen (2010:800)

Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med de bestämmelser som gäller för den verksamhet som huvudmannen ansvarar för (2 kap. 8 §).

Det är huvudmannen som ska se till att all personal i verksamheten har nödvändiga insikter i de bestämmelser som gäller och att personalen ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 a §).

Vad gäller förskoleverksamhet specifikt ska huvudmannen se till att barngrupperna i förskolan har en lämplig sammansättning och storlek (8 kap. 8 §).

Vidare ska huvudmannen, med utgångspunkt i att de nationella målen för verksamheten uppfylls, systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. För det fall att det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas (4 kap. 3, 5 och 7 §§).

Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2018:50) om läroplanen för förskolan (Lpfö 18 reviderad 2025)

Det framgår av läroplanen att barnen ska erbjudas stimulerande läsmiljöer som skapar intresse och nyfikenhet för såväl skönlitteratur som sakprosa och andra texter. De ska få lyssna till högläsning och ges möjlighet till delaktighet genom att samtala om texter och bilder. Förskolan ska också uppmuntra och ta tillvara barns nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt och barnen ska få utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt få möjlighet att leka med ord (1 Förskolans värdegrund och uppdrag, Förskolans uppdrag, språk, kommunikation och skapande)

Det framgår vidare av läroplanen att förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla vissa förmågor:

- förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld,

- intresse för litteratur, berättelser, bilder och texter samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- intresse för bokstäver och för att lära sig läsa samt förståelse för hur skriftspråk och symboler kan användas för att förmedla budskap samt
- utveckla både det svenska språket och sitt modersmål, om barnet har ett annat modersmål än svenska (2.2 Omsorg, utveckling och lärande, Mål).

Det anges vidare i läroplanen att förskollärare ansvarar för att varje barn utmanas och stimuleras i sin språkutveckling och utveckling av kommunikation, samt får förutsättningar att utveckla intresse för såväl skönlitteratur som sakprosa och andra texter. Arbetslaget ska i sin tur stimulera barnens språkutveckling och intresse för läsning (2.2 Omsorg, utveckling och lärande, Riktlinjer)

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen genomför en granskning av 30 huvudmän runt om i landet. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Jensen Education School AB ingår i granskningen. Skolinspektionen genomförde intervjuer med personal i verksamheten och representanter för Jensen Education School AB den 16 september 2026. Besöket genomfördes av utredarna Anna Johansson och Ola Cederblad.

Jensen Education School AB är huvudman för cirka 20 förskolor med sammanlagt 1826 barn. På de två förskoleenheten som ingår i granskningen går totalt 320 barn. Sammantaget arbetar 19 legitimerade förskollärare och 37 barnskötare på dessa enheter.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En gruppintervju med förskollärare
- En gruppintervju med rektorer
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras vårterminen 2027.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Skolinspektionen har av regeringen fått i uppdrag att genomföra en granskning avseende förskolors arbete för att stimulera barns språkutveckling i svenska, med fokus på huvudmannens arbete. Granskningen inriktar sig särskilt mot huvudmän för förskolor där annat språk än svenska dominerar. I förskolan har personalen en bärande roll för barns språkutveckling i svenska, vilket ställer höga krav både på deras egna språkliga resurser och på deras kompetens att leda ett systematiskt språkutvecklande arbete. Forskning visar att långsiktig kompetensutveckling, avsatt tid för personalen för analys och reflektion av det egna arbetet och en engagerad ledning är framgångsfaktorer för att stärka det språkutvecklande arbetet med barnen. Enligt skollagen är huvudmannen övergripande ansvarig för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Fokus för granskningen är således huvudmäns arbete för att skapa förutsättningar i förskolan för barns utveckling i svenska.

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i huvudmännens arbete med att ge förskolor förutsättningar att arbeta med och stimulera barns språkutveckling i svenska. Granskningen ska särskilt inrikta sig på huvudmän för förskolor där annat språk än svenska dominerar. Bedömningarna görs i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- I. I vilken utsträckning skapar huvudmannen förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet?
- II. I vilken utsträckning är huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska av god kvalitet?